

Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa -hakkeen esittely

Käynnistimme 3.4.2018 kolmivuotisen STEA:n rahoittaman hankkeen Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa. Hanke perustettiin, jotta tähän asti Helsinkiin keskittynyt toiminta voidaan aloittaa myös muilla paikkakunnilla.

Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston ydintehtävänä on järjestää 3K-talk nimellä kulkevia keskustelutilaisuuksia, joissa köyhä ja päättäjät kohtaavat samantasuisina keskustelijoina tiettyyn köyhyysteemaan liittyen. Aluksi 3K toimintamallia tuodaan tunnetuksi paikallisille ja heitä innostetaan tulemaan mukaan. Alueella järjestetään 1-2 erilaisiin köyhyysaiheisiin liittyvää keskustelutilaisuutta. Tämän jälkeen on toivottavaa, että paikalliset jatkavat 3K toimintaa itsenäisesti alueen tarpeisiin sopivalla tavalla.

Keskustelutilaisuuksissa pyrimme kasvokkaiseen kohtaamiseen, jonka myötä toisen asemaan asettuminen on mahdollista. Tavoitteena on tuoda köyhyyttä kokeneiden ääni kuuluviin, niin kunnallisessa, kuin valtakunnallisessa päätöksen teossa. Kokemustieto saatetaan suoraan päättäjille ilman välikäsiä. Kuka kuuntelee köyhää? -toiminnan ei ole tarkoitus korvata jotakin muuta paikkakunnan toimintaa, vaan tulla lisäksi ja uudeksi toimintamalliksi. Tavoitteena on saada kysymys köyhyydestä paikalliselle agendalle. 3K-talkissa tuodaan niiden ääni kuuluviin, joita ei yleensä tavoiteta. Kaikessa toiminnassamme tunnustamme jokaisen ihmisen ainutlaatuisen ihmisarvon ja asiantuntijuuden sosiaalisesta ja taloudellisesta asemastaan huolimatta kohtaaminen ja empatia.

Aluekoordinaattoritoiminta

Toiminnan alkaessa paikkakunnalle pyritään palkkaamaan osa-aikainen aluekoordinaattori. On merkityksellistä ja toivottavaa, että valittavalla aluekoordinaattorilla on taloudellisesta niukkuudesta tai vaikeista elämäntilanteista omakohtaisia kokemuksia. Aluekoordinaattorin tärkeimpiin tehtäviin kuuluu löytää köyhyyttä kokeneita, joiden kanssa ensimmäistä 3K-talk tilaisuutta aletaan suunnittelemaan. Aluekoordinaattori ottaa yhteyttä paikallisiin köyhyysasioista kiinnostuneisiin toimijoihin esim. järjestöihin, asukastaloihin ym. Aluekoordinaattori muodostaa yhteyksiä kunnallisiin päättäjiin, poliitikoihin ja virkamiehiin. Yhteistyötahoja voivat olla kunnan sosiaali- ja asuntotoimen, te-palvelujen, vanhus-, vammais- tai päihdetyön työntekijät. Aluksi asiantuntijoiden suuntaan tehdään 3K toimintaidean markkinoimista ja kerrotaan alkavasta 3K toiminnasta. Markkinoinnin jälkeen paikallisia köyhyyden parissa työskenteleviä asiantuntijoita tavataan henkilökohtaisesti. Kun ensimmäisen keskustelutilaisuuden aihe alkaa hahmottua niin asiantuntijoita kutsutaan panelisteiksi.

Keskustelutilaisuus

Köyhyyttä kokeneet määrittelevät 3K-talkin aiheen, jonka jälkeen tilaisuutta aletaan järjestämään yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Jos tilaisuuden aihe on lapsiperheköyhyys, niin erikoisasiantuntijoiksi etsitään silloin köyhyyttä kokeneita vanhempia, jotka voivat osallistua esim. etunimellä. Tilaisuus voi olla paneelimuotoinen. Tällöin paneeliin kerätään erikoisasiantuntijoiden

KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?

lisäksi asiantuntijoita ja päättäjiä. Esimerkiksi lapsiperheköyhyys aiheiseen tilaisuuteen voidaan kutsua kunnan lapsiasiainvaltuutettu, sosiaalityöntekijä, kansanedustajia, kirkon diakonian työntekijöitä ym. Erikoisasiantuntijoita kannattaa hankkia kaksinkertainen määrä kuin itse tilaisuuteen on suunniteltu, koska usein tulee peruutuksia tai kynnyksiä osallistua. Köyhyyttä kokeneita kannustetaan ja tuetaan tuomaan rohkeasti esille keskustelussa omat kokemuksensa. Ammattihenkilöstö on tässä tukemisessa avain asemassa. Usein köyhyyttä kokeneille kuin myös ammattilaisille on vaikeaa nähdä köyhyyttä kokeneet samanvertaisena asiantuntijana köyhyysasioissa kuin esimerkiksi. kunnan päättäjät, Kelan, Työvoimatoimiston ja sosiaaliviraston edustajat.

Erikoisasiantuntijat keskiössä

Köyhiä on perinteisesti pyritty lähestymään toiminnan kohteina, heille sisällöltään määritellyjä palveluja tarjoamalla. Tämän hankkeen uutuusarvo ja vahvuus on siinä, että kohderyhmä määrittelee ja suunnittelee itse toiminnan sisällön hankkeen edetessä. Näin toiminta muotoutuu toimijoiden näköiseksi ja heidän tarpeistaan kumpuavaksi. Keskustelussa on keskeistä tuoda päätöksen tekoon osallisiksi ihmiset, joita päätökset koskevat. Oman äänen kuuluviin saaminen vahvistaa ihmisten autonomiaa ja toimintavalmiuksia. Kuka kuuntelee köyhää? toiminnan arvoihin kuuluu, että sosiaalisesta tai taloudellisesta asemastaan huolimatta ihminen kohdataan tasavertaisena ja tunnustetaan hänen ainutlaatuinen ihmisarvonsa ja asiantuntijuutensa.

3K-talkin järjestäminen lisää yhteiskunnallista osallisuutta, joissa köyhyyttä kokenut on asiantuntijan roolissa muiden tavallisten asiantuntijoiden joukossa. 3K-talkin tärkein tavoite ja onnistumisen mittari on köyhyyttä kokeneiden köyhyyskokemusten tuominen päättäjien tietoon. Köyhyyttä kokeneet tarvitsevat usein rohkaisua ja aikaa uuden roolin omaksumiseen tasavertaisena köyhyyden asiantuntijana ja keskustelijana. Heitä on hyvä tavata usein ja kannustaa kertomaan omaa tarinaansa. Erikoisasiantuntijoiden kanssa käydään ennakkoon läpi keskustelulaisuuden kulkua ja puheenvuoroja voidaan hahmotella valmiiksi. Muut asiantuntijat ovat tyypillisesti tottuneita esiintymään, he ottavat helposti tilaa ja ovat sanavalmiita. Erikoisasiantuntijan on tärkeää saada ennakkoon sekä tilaisuuden aikana vahvistusta oman tarinansa merkityksellisyydestä. Erikoisasiantuntija saa olla tilaisuudessa omana itsenään ja oman elämänsä erikoisasiantuntijana.

Keskustelutilaisuuksien teemat

3K-talkit ovat temaattisia. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdessä keskustelutilaisuudessa käsitellään tiettyä köyhyyden aluetta esim. lapsiperheköyhyyttä, työttömyyttä, asunnottomuutta ym. Tilaisuudet eivät ole yleistä köyhyyden käsittelyä vaan tiettyyn alueeseen liittyvää. Tällä tavalla köyhyyskeskustelu ei jää liian yleiselle tasolle. Teemat kumpuavat paikallistasolta ja erikoisasiantuntijoiden itse määrittelemistä lähtökohdista, siitä millaisista köyhyyteen, huono-osaisuuteen tai osattomuuteen liittyvistä ilmiöistä halutaan käydä keskustelua. Erikoisasiantuntijoiden spesifit elämäkokemukset tuovat tietystä köyhyyden alueesta konkreettista tietoa, jota muut asiantuntija kutsutaan ensisijaisesti kuulemaan. Tilaisuuksissa keskustellaan asiallisesti ja tasavertaisina toisia keskustelijoita kunnioittaen. Tunteita on silti

KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?

sallittua näyttää. Ongelmiin pyritään yhdessä luomaan ratkaisuja. Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston nettisivujen historiaosiosta voi ottaa ideoita kun tilaisuuksien aiheita mietitään.

Tulevaisuus

Köyhän ääni kuuluviin hankeen aikana on tavoitteena käynnistää 3K toiminta vähintään kymmenelle paikkakunnalle vuosina 2018-2020. Tavoitteena on, että käynnistämiskäynnin aikana paikkakunnalle syntyy hyvässä yhteistyössä toimiva paikallinen 3K ryhmä, johon kuuluu köyhyysaiheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia ja köyhyyttä kokeneita paikallisia aktiiveja. Ryhmä kokoontuu esimerkiksi kerran kuukaudessa ja jatkaa keskustelutilaisuuksien järjestämistä tai muuta köyhyyskysymyksiin liittyvää toimintaa. Ryhmä määrittelee itse, millaista toimintaa kullakin paikkakunnalla järjestetään. Tärkeintä kaikessa toiminnassa on, että köyhät, kunnalliset päättäjät ja viranhaltijat kohtaavat tasavertaisina. 3K toiminnan pitkän aikavälin vaikutus on lisääntynyt tietoisuus siitä, että huono-osaisten poliittisen toimijuuden vahvistuminen edistää yhteiskuntarauhaa ja demokratiaa.

Yhteystiedot

Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa hanketyöryhmä:

Tiina Saarela (puheenjohtaja), Jouko Karjalainen ja Arja Tyynelä (sihteeri)

Hankekoordinaattori

Arja Tyynelä arja.tyynela@3kverkosto.fi

Viestintävastaava

Linnéa Partanen linnea.partanen@3kverkosto.fi

Postiosoite C/O Suoja-Pirtti, Kotkankatu 14-16 B 00510 HELSINKI

<http://www.kukakuunteleekoyhaa.fi/wordpress/>

Facebook: Kuka kuuntelee köyhää

Twitter: @3KVerkosto

Instagram: 3kverkosto

Yhteistyötahoja:

Suoja-Pirtti ry <http://www.suoja-pirtti.fi/>

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin www.eapn.fi

Yhteinen keittiö <http://yhteinenkeittio.fi/>